

Hvad fanden er division nu for noget?

Samtaler med Flemming Mouritsen i perioden 2008 til 2012 ved Herdis Toft og Karin Esmann Knudsen

Hvad sker der så, når børnene kommer i skole?

– Jeg har hele tiden haft det med, at med leg og læring og pædagogik, at det er ikke foreneligt. Altså, det er skæg for sig og snot for sig, matematik, det kræver altså andet end en legende tilgang. Tænk på, hvordan man har det, når man skal lære at trække fra. Det er der, det begynder. Så kommer division, hvad fanden er division nu for noget. Og det læres ved, at man bare gør og gør og gør og gør. Men

der noget ved den skide skrift, som gør det vanskeligt, fordi det kræver en særlig mental skoling for at sige det. Det samme gælder det med at lære tabellen. Det kan jeg jo se, når jeg går til de unge, der står i butikkerne, de kan fan'ne ikke regne i hovedet. Der er nogle af dem, der kan, men ikke ret mange. De er helt afhængige af det der apparat. Jeg har nærmet mig det i den der artikel i *Legekultur*, »I dag er min mor død« – problemet i forhold til alfabetisering og analfabetisering.

Hårvask

Det, der brænder på for børn, kan være noget ganske andet, end hvad de voksne pædagoger, forældre eller skribenter synes brænder på for dem.

I en børnehave skulle de i gang med at lave noget om problemer, der virkelig brændte på for ungerne. Og de skulle lave en bog om det, for det var en god børnehave. Det er vigtigt at skabe ytringskanaler for børn og deres erfaringer.

De satte sig så til at snakke om, hvad det kunne være, der brændte på. For i den børnehave vidste de godt, at de var nødt til at høre på, hvad børnene selv sagde om, hvad der brændte på for dem, før de voksne begyndte at bestemme, hvad det var, og hvad der var godt for børnene at få at vide om det, der brændte på for dem.

Den var faktisk så god den børnehave, at de voksne kunne høre, hvad børnene sagde. De lyttede ikke bare til deres egne fordomme. Og det er sjældent. Ja, egentlig fandt de ud af sammen med børnene, både hvad der brændte på for dem, og hvad der var værd at vide om det.

De sad først og snakkede om, hvad det kunne være. Pædagogerne havde i deres stille sind forestillet sig, at nu skulle de endelig til at lave noget ordentligt pædagogisk arbejde. Fx noget om familie, konflikter med voksne, forhold til søskende, måske endda noget om boligforhold eller skilsmisser eller forældrenes arbejde og deres udslidthed, når de kom hjem. Den slags gedigne emner, der garanteret var både påtrængende og fælles problem for børnene, og som det ville være godt at få ud over den private misere.

Pædagogerne forestillede sig, men de forstod alligevel at holde rimelig kæft med det. Det eneste børnene lugtede, var noget med problemer og fælles og familie. Og lugten var så svag, at de fortsatte alligevel.

Det problem, som børnene fandt frem til som virkeligt og alvorligt fællesproblem, og som gjaldt dem alle. Hver og én:

Det var hårvask.

De havde alle de mest hårrejsende erfaringer med den sag. Og vilde konflikter med de voksne.

Det blev altså hårvask. Og pædagogerne måtte gemme deres pædagogiske statusbehov til næste gang. Så måske.

De lavede en bog om hårvask. De tegnede om det. Fortællingerne om det blev skrevet ned. Og til sidst satte de sig til at diskutere, hvad de kunne gøre ved det. Enden på det blev, at de lavede et sytten-punkts-program om, hvordan en anstændig hårvask kunne foregå. En opskrift på sådan én. Det sendte de ud til forældrene, så de kunne få at vide, hvordan de skulle vaske hår på børnene. Siden har der aldrig været vrøvl eller vræl, når der blev vasket hår i de familier. For børnene passede nøje på, at forældrene overholdt opskriften.

(Publ. i Information november 1984)